Lieta Nr.C10075014
Lietvedības Nr.C0244-15/06

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā

2015.gada 16.aprīlī, Bauskā,
Bauskas rajona tiesa šādā sastāvā: tiesnese I.Bogdanova,
izskatīja rakstveida procesā Bauskā, Zaļā ielā 12, civillietu Nr.C10075014 **Akciju sabiedrības "Moda Kapitāls"** maza apmēra prasībā pret **/pers. B/** par parāda piedziņu un

k o n s t a t ē j a :

Akciju sabiedrība "Moda Kapitāls", vienotais reģistrācijas Nr.40003345861, turpmāk – prasītājs, cēlusi tiesā maza apmēra prasību par naudas piedziņu no /pers. B/, personas kods /personas kods/, turpmāk – atbildētājs.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2014.gada 11.aprīlī starp prasītāju un atbildētāju tika noslēgts Aizdevuma līgums Nr.39-231018, turpmāk – Aizdevuma līgums. Pamatojoties uz Aizdevuma līgumu, prasītājs 2014.gada 11.aprīlī izsniedza atbildētājam kredītu 50 *euro* apmērā.

Atbildētājs, parakstot Aizdevuma līgumu, apņēmās ievērot līgumā noteikto, tas ir, samaksāt prasītājam maksājumus saskaņā ar Aizdevuma līgumu (tam pievienoto maksājumu grafiku) un citus pamatotus un Aizdevuma līgumā noteiktus maksājumus. Atbilstoši Aizdevuma līgumam puses vienojās, ka samaksa par kredīta izmantošanu ir 22 % mēnesī no atlikušās kredīta summas. Kredīta atmaksas termiņš noteikts 2014.gada 11.jūlijs.

Atbildētājs saistības nav pildījis, nav veikts neviens maksājums.

Tā kā atbildētājs ir pieļāvis samaksas termiņa nokavējumu, ir piemērojami Aizdevuma līguma 4.1.punkta noteikumi, kas paredz, ka atbildētājs maksā prasītājam līgumsodu 1 % apmērā no savlaicīgi neveiktās kredīta pamatsummas par katru kavējuma dienu.

Prasītājs lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja izsniegto, bet nesamaksāto kredīta summu 50*euro*, procentus par kredīta izmantošanu 22 *euro*, līgumsodu 29,07 *euro*, kopsummā **101,17 *euro***, un apstiprināt prasītāja tiesības saņemt likumiskos 6 % gadā no neapmaksātās pamatparāda summas par laiku no lietas izskatīšanas dienas līdz sprieduma izpildei, kā arī tiesāšanās izdevumus.

Prasība ir pamatota uz Civillikuma (turpmāk – CL) 1756., 1759., 1765., 1587., 1590., 1591., 1716., 1720., 1756., 1765.panta, 1946.panta pirmo daļu.

Par saņemto prasību atbildētājam paziņots ar ierakstīto vēstuli, kas nosūtīta uz prasības pieteikumā norādīto adresi, kas ir arī atbildētāja deklarētās dzīvesvietas adrese. Atbildētājs neiesniedza rakstveida paskaidrojumu par prasību. Atbildētājam izskaidrota Civilprocesa likuma, turpmāk – CPL, 250.^{21} panta otrā daļa, kas noteic, ka tiesa papildus informē atbildētāju par to, ka paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā, kā arī par to, ka atbildētājs var lūgt lietas iztiesāšanu tiesas sēdē. Atbildētājs nav lūdzis lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

CPL 250.^{25} panta pirmā daļa nosaka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā.

Par to, ka lietas izskatīšana notiks rakstveida procesā 2015.gada 16.aprīlī, pusēm paziņots rakstveidā 2015.gada 20.janvārī (l.l.28,29). Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesei, nav pieteikušas jebkādus lūgumus.

Pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālos esošos pierādījumus, tiesa atzina, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

CL 1402.pants nosaka, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

CL 1511.pants nosaka, ka līgums plašākā nozīmē ir ikkatra vairāku personu savstarpēja vienošanās par kādu tiesisku attiecību nodibināšanu, pārgrozīšanu vai izbeigšanu. Līgums šaurākā, šeit pieņemtā nozīmē ir vairāku personu savstarpējs ar vienošanos pamatots gribas izteikums, kura mērķis ir nodibināt saistību tiesību (1401.p.).

CL 1756.pants nosaka, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai likumu, saskaņā ar CL 1757.pantu, nolīgstot procentus, jānoteic to apmērs.

CL 1943.pants nosaka, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Saskaņā ar CL 1946.panta pirmo daļu procenti par aizdevumiem dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu.

2014.gada 11.aprīlī prasītāja Akciju sabiedrības "Moda Kapitāls" un atbildētāja /pers. B/ starpā noslēgts Aizdevuma līgums Nr.39-231018 (l.l.9-14), kurā puses vienojušās par līguma priekšmetu, norēķinu kārtību, saistību neizpildes sekām. Saskaņā ar Aizdevuma līguma noteikumiem aizdevējs aizdeva atbildētājam naudas summu 50 *euro* apmērā ar fiksēto procenta likmi gadā 264 %, mēneša procentu likmi 22 % (līguma I daļa "Līguma pamatnoteikumi"), nosakot, ka aizdevums atmaksājams saskaņā ar pievienoto maksājumu grafiku līdz 2014.gada 11.jūlijam (l.l.10), savukārt, atbildētājs apņēmās atdot aizdevuma summu un maksāt procentus ik mēnesi saskaņā ar līgumam pievienoto maksājumu grafiku. Tiesa atzīst, ka prasītājs ir pierādījis, ka aizdevuma summa atbildētājam ir izsniegta, izsniedzot 50 *euro* atbildētājam 2014.gada 11.aprīlī, ko pierāda 2014.gada 11.aprīļa kases izdevumu orderis Nr.546 (l.l.15), ko ar savu parakstu apliecinājis atbildētājs.

Tiesa atzīst, ka ar Aizdevuma līgumu un maksājumu grafiku (l.l.9-14) ir pierādīts, ka atbildētājs uzņemas saistības atmaksāt aizdevējam aizdevumu līdz 2014.gada 11.jūlijam, maksājot to pa daļām ik mēnesi Aizdevuma līguma maksājuma grafikā norādītā apmērā un termiņos, un saistības maksāt prasītājam procentus par aizdevuma izmantošanu 264 % gadā no aizdevuma summas, maksājot tos ik mēnesi aizdevuma līguma maksājuma grafikā norādītā apmērā un termiņos.

Tiesa atzīst, ka tiesiskajās attiecībās, kas izveidojās starp aizdevēju un atbildētāju uz 2014.gada 11.aprīļa Aizdevuma līguma pamata, atbildētājs ir

uzskatāms par patērētāju Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1.panta 3.punkta izpratnē, aizdevējs – par pakalpojumu sniedzēju minētā likuma 1.panta 4.punkta izpratnē, bet šo personu noslēgtais līgums uzskatāms par patērētāja kreditēšanas līgumu minētā likuma 8.panta pirmās daļas izpratnē. Ievērojot minēto, līgumslēdzēju un arī pušu attiecības ir vērtējamas, piemērojot ne tikai Civillikuma normas, bet arī Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normas.

CL 1587.pants nosaka, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

No prasības pieteikuma un tajā esošā parāda aprēķina (l.l.4-6) izriet, ka atbildētājs nav veicis nevienu maksājumu, un aizdevuma pamatsumma sastāda 50 *euro*, aizdevuma lietošanas procentu parāds 22 *euro* apmērā izveidojās par periodu no 2014.gada 11.aprīļa līdz 2014.gada 11.jūlijam.

Aizdevuma līguma 2.1.punktā atbildētājs apņēmās atmaksāt kredīta summu un maksāt procentus saskaņā ar līgumam pievienoto maksājuma grafiku. Atbildētājs savas saistības nav izpildījis pilnībā. Aizdevuma līgumā paredzēto saistību izpildes iestājās 2014.gada 11.jūlijā.

CL 1838.pants nosaka, ka pienākums pierādīt to, ka samaksa ir izdarīta, ir tam, kas to apgalvo. Atbildētājs neapstrīdēja prasības summu un neiesniedza jebkādus pierādījumus par to, ka viņš samaksāja Aizdevuma līgumā paredzētos maksājumus lielākā apmērā, nekā norāda prasītājs.

Tādēļ tiesa atzīst par pamatotu, ka no atbildētāja ir piedzenama visa aizdevuma pamatsumma **50 *euro*** un aizdevuma lietošanas procenti par laika posmu no 2014.gada 11.aprīļa līdz 2014.gada 11.jūlijam, ieskaitot, **22 *euro*.**

CL 1652.panta pirmās daļas 3.punkts nosaka, ka parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai vai nu ar likumu, vai ar līgumu, vai arī pēc parašas.

CL 1828.pants nosaka, ka, ja izpildījuma laiks ir noteikts, tad parādniekam tas jāievēro, negaidot sevišķu kreditora atgādinājumu, bet tāpat arī viņam nav jāizpilda sava saistība agrāk, nekā pēc noliktā termiņa notecējuma.

CL 1716.panta pirmā daļa nosaka, ka līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību neizpildi vispār, nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā).

Saskaņā ar CL 1716.panta trešo daļu līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra. Minētā norma jau bija spēkā Aizdevuma līguma noslēgšanas laikā.

CL 1720.pants, nosaka, ka kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu: 1) ja tieši tā bijis norunāts; 2) ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.

Aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 4.1.punktā noteikts, ka procentu samaksas, kredīta summas atmaksas nokavējuma, kā arī ar parāda piedziņu vai citu no līguma izrietošo ar aizdevēja tiesību īstenošanu saistīto izdevumu atlīdzības nokavējuma gadījumā, aizņēmējs maksā aizdevējam līgumsodu 1 % (viens procents) apmērā no neatmaksātās aizdevuma pamatsummas. No prasības pieteikuma izriet, ka prasītājs aprēķināja minēto līgumsodu par aizdevuma pamatsummas samaksas nokavējumu par periodu no 2014.gada 12.maija līdz 2014.gada 08.augustam, ieskaitot, 29,17 *euro* apmērā.

Tiesa atzīst, ka Aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 4.1.punktā paredzētais līgumsoda apmērs – 1 % no termiņā nesamaksātās summas par katru kavējuma dienu, ir atzīstams par netaisnīgu līguma noteikumu sekojošo iemeslu dēļ.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 3.panta 2.punkta noteikumiem patērētāja tiesības ir pārkāptas, ja nav ievērots līgumslēdzēju pušu vienlīdzības princips un līguma noteikumi ir netaisnīgi. Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta pirmo daļu „ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs nedrīkst piedāvāt tādus līguma noteikumus, kas ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem", 6.panta trešā daļa paredz pazīmes, pēc kādām līguma noteikumi ir atzīstami par netaisnīgiem, to starpā saskaņā 6.panta trešās daļas 4.punktu par netaisnīgu atzīstams līguma noteikums, kas uzliek patērētājam, kurš neizpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta vienpadsmitā daļa paredz, ka tiesa, izšķirot strīdu vai veicot citas no ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtā līguma izrietošās procesuālās darbības, izvērtē līguma noteikumus un strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju nepiemēro līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus. No minētās normas izriet, ka tiesai ir kā tiesības, tā arī pienākums pat bez patērētāja prasības vai lūguma izvērtēt līguma noteikumu atbilstību normatīvo aktu prasībām un vispārējiem tiesību principiem, tostarp, izvērtēt līgumsoda proporcionalitāti. Arī Augstākās tiesas Senāts 2008.gada 14.maija spriedumā lietā Nr.SKC-212 norādīja uz tiesas tiesībām vērtēt līgumsoda samērīgumu un taisnīgumu pēc tiesas ieskata saskaņā ar CPL 5.pantā norādīto taisnības apziņu un vispārīgiem tiesību principiem. Tiesa saskaņā ar CPL 5.panta sesto daļu, izskatot lietu, ņem vērā minētajā Augstākās tiesas Senāta spriedumā iekļautās atziņas par līgumsoda izvērtēšanas principiem.

Tiesa, vērtējot Aizdevuma līguma Vispārējo noteikumu 4.1.punktā paredzētā līgumsoda proporcionalitāti, ņem vērā kā Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 5.pantā noteikto līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, tā arī vispārējus sodīšanas rakstura tiesisko līdzekļu piemērošanas principus, tostarp soda samērīguma un taisnīguma principus.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta piektajā daļā teikto „līguma noteikums vienmēr ir uzskatāms par savstarpēji neapspriestu, ja līgums sastādīts iepriekš un patērētājam nav bijis iespējams ietekmēt attiecīgā līguma noteikumus". Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta septītā daļa nosaka, ka „ja ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs apgalvo, ka līguma noteikumi ir savstarpēji apspriesti ar patērētāju, viņa pienākums ir to pierādīt". Kā jau vairākkārt atzīts arī tiesu praksē, parakstīts līgums pats par sevi nav pietiekams pierādījums tam, ka līgumslēdzēji savstarpēji apsprieda katru līguma noteikumu atsevišķi (sk., Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2006.gada 7.marta spriedums lietā Nr.C30519003 motīvu daļas 14.punktu).

Tiesas ieskatā līgumsods 1 % apmērā no nokavētā maksājuma summas dienā neapšaubāmi nostāda patērētāju neizdevīgā stāvoklī, jo par 100 kavējuma dienām šis līgumsods jau sasniegtu kavētā maksājuma lielumu. Tādējādi, šāda noteikuma piemērošanas rezultātā līgumsoda kopējais apmērs salīdzinoši īsā periodā var sasniegt pamatparāda (nokavētā maksājuma) summu, kļūstot par nesamērīgi lielu, kas ir pretrunā ar labas ticības principu.

Tiesā nav iesniegti pierādījumi par to, ka Aizdevuma līguma Vispārējo noteikumu 4.1.punkts par līgumsoda apmēru tika atsevišķi apspriesti ar atbildētāju. Tiesa uzskata, ka prasītājs nav izpildījis minēto pierādīšanas pienākumu, no kā secināms, ka Aizdevuma līguma Vispārējo noteikumu 4.1.punkta noteikumi par līgumsoda apmēru nav apspriesti ar atbildētāju.

Vienlaikus tiesa atzīst, ka nebūtu taisnīgi atbrīvot atbildētāju no atbildības par maksājumu termiņu kavējumu, jo tādā gadījumā atbildētājs netiktu motivēts nokārtot savas līgumsaistības atbilstoši aizdevuma līguma noteikumiem, netiktu ievērotas prasītāja tiesības saņemt tam pienākošos maksājumus līgumā noteiktos termiņos, kā arī tiktu pārkāpts pušu līdztiesības princips par labu atbildētājam. Ievērojot CL 1716.panta trešajā daļā noteikto līgumsoda apmēra aprobežojumu ar 10 % no pamatparāda, līgumsods konkrētajā gadījumā nevar pārsniegt 5 *euro* (10 % no 50 *euro*). Šādā apmērā apmēra līgumsods ir uzskatāms arī par samērīgu Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta izprātnē.

Ievērojot visu minēto, tiesa atzīst, ka no atbildētāja par labu prasītājam ir piedzenami sekojošie maksājumi: aizdevuma pamatsumma **50 *euro*,** procenti par laika posmu no 2014.gada 11.aprīļa līdz 2014.gada 11.jūlijam, ieskaitot, **22 *euro***, līgumsods par laika posmu no 2014.gada 12.maija līdz 2014.gada 08.augustam, ieskaitot, **5 *euro***, kopsummā parāds **77 *euro*.**

Saskaņā ar CL 1759.panta 1.punktu procenti jāmaksā, arī bez noteiktās norunas, uz likuma pamata, par katra parāda samaksas nokavējumu, kaut

arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem.

CL 1765.panta pirmā daļa paredz, ka gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā, un saskaņā ar minētā panta ceturto daļu likumiskie nokavējuma procenti ir aprēķināmi tikai no paša kapitāla, jeb neatmaksātā aizdevuma pamatparāda summas.

Piemērojot minētās tiesību normas, tiesa atzīst par pamatotu prasītāja prasījumu atzīt tam tiesības saņemt 6 % gadā no nesamaksātās aizdevuma pamatsummas par laiku līdz sprieduma izpildei kā likumiskos nokavējuma procentus, jo aizdevuma pamatsummas samaksas termiņš iestājās 2014.gada 11.jūlijā.

CPL 33.pants nosaka, ka tiesāšanās izdevumi ir tiesas izdevumi un ar lietas vešanu saistītie izdevumi. Tiesas izdevumi ir valsts nodeva, kancelejas nodeva, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.

CPL 39.panta pirmā daļa nosaka, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir, tai skaitā, ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu un tulkošanu saistītie izdevumi (5.punkts).

CPL 41.panta pirmā daļa nosaka, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, minētās summas piespriež prasītājam proporcionāli apmierināto prasījumu apmēram.

Prasītājs, ceļot prasību, samaksāja valsts nodevu 71,14 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus (ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu un tulkošanu saistītos izdevumus) 4,70 *euro* (l.l.7,8), kopsummā tiesas izdevumi samaksāti 75,84 *euro* apmērā. Proporcionāli apmierināto prasījumu apmēram par labu prasītājam no atbildētāja piedzenami valsts nodeva 71,14 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,58 *euro*, kopsummā 74,72 *euro*.

Vadoties pēc CPL 33.panta, 34.panta, 39.panta pirmās daļas 5.punkta, 41.panta pirmās daļas, 189.-193.panta, 195.panta, 204.[1] panta, 250.[26] panta, 250.[27] panta, tiesa

n o s p r i e d a :

Prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no **/pers. B/ (/pers. B/),** personas kods /personas kods/, par labu **Akciju sabiedrībai "Moda Kapitāls"**, vienotais reģistrācijas Nr.40003345861, aizdevuma pamatsummu **50 *euro*,** procentus par laika posmu no 2014.gada 11.aprīļa līdz 2014.gada 11.jūlijam, ieskaitot, **22 *euro***, līgumsodu par laika posmu no 2014.gada 12.maija līdz 2014.gada 08.augustam, ieskaitot, **5 *euro***, kopsummā parādu **77 *euro*** (septiņdesmit septiņi *euro*) un tiesas izdevumus **74,72 *euro*** (septiņdesmit četri *euro* 72 centi).

Atzīt **Akciju sabiedrībai "Moda Kapitāls"**, vienotais reģistrācijas Nr.40003345861, tiesības saņemt no **/pers. B/ (/pers. B/),** personas kods /personas kods/, 6 % (sešus procentus) gadā no nesamaksātās aizdevuma pamatsummas par laika posmu līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

Pārējā daļā – par līgumsoda 24,17 *euro* piedziņu prasību noraidīt.

Prasītāja labā piedzītās summas **151,72 *euro*** samaksa veicama prasītāja kontā: konta numurs LV63HABA0551034055389, kredītiestāde – „Swedbank" AS.

Noteikt atbildētājam /pers. B/ termiņu labprātīgai sprieduma izpildei 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās brīža.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas Zemgales apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Bauskas rajona tiesā.

Tiesnese I.Bogdanova